

[Kaj Hansen.]

årligt, men pr. 1. januar var der kun givet tilladelse til ca. 6.000. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han vil afgive forsikring om, at regeringen ikke har til hensigt at reducere det almennyttige byggeri, men arbejde for, at der bygges de 13.000 lejligheder.

Noget af det tåbeligste, der er gennemført i forbindelse med anlægs- og byggestoppet, er, at det har forhindret kommunerne i at gennemføre byggemodning og dermed salg af grunde. Det har betydet, at jordspekulanterne har været ene på markedet, da de private jordsælgere og bygherrer har været holdt udenfor. Der er sjakret med og spekuleret i jord og grunde som ingen sinde før, i dette tilfælde direkte hjulpet af regering og lovgivningsmagt. Det må omgående bringes til ophør. Det er en helt fantastisk favorisering af jordspekulanter, som finder sted. Kommunerne må omgående sættes i stand til at gennemføre en fornuftig byudvikling og byggemodning.

Jeg vil meget kraftigt understrege, at vi ønsker bygge- og anlægsstoppet afviklet. Vi er ikke tilhængere af fuldkommen tøjlesløshed, men vi ønsker stoppet afløst af en virkelig plan både for boligbyggeri og for anlægsarbejder i kommuner og amter. Vi ønsker ikke, hvad en ordfører var inde på, tankstationer, kontorpalæer, bankpaladser; det vidste ordføreren i forvejen, og jeg skal kun understrege, at det er ikke dér, vi skal hen. Nej, det, der er brug for, det er boliger til almindelige mennesker, det er nødvendige kommunale og amtskommunale arbejder, og det er en kommunal byggemodning.

Vi går ud fra som givet, at partierne i folketinget på denne måde vil være med til at forhindre en byggekrise med en katastrofal arbejdsløshed. Det er ikke alene økonomi, det er først og fremmest mennesker af kød og blod, det drejer sig om. Vi vil under ingen omstændigheder affinde os med, at arbejdsløshed skal indgå som et instrument i samfundsoekonomien, og vi vil foreløbig gå ud fra, at det heller ikke er det, regeringen stiler efter. Men gør den ikke det, så vil vi gerne se beviser på det, og derfor regner vi også med, at der ud af denne diskussion kan komme en ophævelse, således at vi undgår den truende arbejdsløshed.

Jeg skal derfor anbefale vort forslag til

vedtagelse. Jeg må vente til anden omgang med at svare enkelte ordførere.

Mølgaard (DR):

Retsforbundet finder, at bygge- og anlægsstoppet er urimeligt. Det er urimeligt over for to parter. Dels er det urimeligt over for kommunerne, hvis selvstyre alle ellers taler så smukt om, ikke mindst i denne tid op imod kommunevalget. Det koster flere steder dyrt med den udskydelse af nødvendige projekter, som det bevirker. Dels er det urimeligt over for byggeerhvervene, der er klemt på alle mulige måder. Ustandseligt er byggeerhvervene blevet udnævnt til dem, der skulle være ofre for konjunkturreguleringsprocesser. Det er umuligt for byggeerhvervene at etablere en ordentlig planlægning og at etablere effektive bestræbelser på at hæve produktiviteten, effektiviteten. Firmaer går konkurs. Arbejdspladser tømmes — det drejer sig om tømrerfirmaer, murermestre, entreprenører, arkitekt- og ingeniørvirksomheder — og arbejdere bliver ledige.

Resultatet er, at vi står med en række kommuner, der har betydeligt forøgede sociale omkostninger på grund af bygge- og anlægsstoppet, som skaber arbejdsløshed, og som samtidig pådrager kommunerne forøgede omkostninger, fordi de må klare sig med nødløsninger. Vi er helt ubetinget enig med forslagsstillerne i, at dette forslag bør fremmes.

Men der er jo en baggrund for, at der i øjeblikket er etableret et bygge- og anlægsstop. Man taler om overophedning af aktiviteten, man taler om, at kommunerne skejer ud. Vi tror ærlig talt, at man ved at overlade de kommunale myndigheder til det ansvar, som de nu engang har over for deres vælgere, kan nå vidt på det område. Vi tror egentlig, at det kommunale selvstyre kan fungere regulerende nok over for den kommunale aktivitet.

Med hensyn til bolig- og byggesektorens overophedning vil vi da godt erkende, at det er farligt med den omkostningsudvikling, vi har oplevet inden for dette område, men vi finder rigtignok, at et bygge- og anlægsstop er en doktorering på symptomer. Gå dog til ondets rod i stedet. Det er jo sagt fra adskillige sider, bl.a. fra det økonomiske råds formandskab, at det, der skaber den syge